SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 178. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 18, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 18-го ВЕРЕСНЯ 1990 Ч. 178. РІК XCVII

В Торонто відбудеться конференція про Великий голод

Торонто. — Від 28-го до 30-го вересня в Торонтонському університеті відбудеться конференція, в програмі якої будуть розглянені найновіші досліди про голод в Україні 1932-33 років.

За останніх п'ять років темою голоду відкрито почали займатися науковці в Україні. Часописи і журнали в Україні почали друкувати статті і зізнання очевидців голоду. Рівнож на Заході появилося, ряд наукових праць пов'язаних з голодом. Під цю пору є особливо доцільним провести аналізу всієї цеї наукової діяльности.

Українсько-Канадський Дослідчо-Документаційний Центр (УКДДЦ) заплянував наукову конференцію з метою дати науковцям форум для виміни думок і поінформувати українську і ширшу громаду про найновіші досліди на тему голоду в Україні.

Доповідачі конференції представлятимуть різні аспекти нових досліджень про голод. Теми доповіді включатимуть: нові джерела з британських і італійських архівів і звіти німецького консуляту в Києві, політика дослідження голоду, нові досліди про голод в Україні 1921-22 років, аналіза звіту Міжнародної комісії дослідження голоду, аналіза свідчень очевидців в Україні і Північній Америці, тенденційне законспірування голоду і роля Волтера Дюранті, голод у Казахстані і в областях Кавказу і Волги, тема голоду в українському мистецтві, панель, голод як заплянована політична дія, підсумок нових дослідів.

На конференцію прийдуть науковці з різних частин Канади і ЗСА, Англії, Італії і перший раз з України: Джеймс Мейс, Американська конґресова комісія голоду в Україні; Ярослав Кошів, університет Ґласґо; Орест Субтельний, Йорк університет; Андреа Ґраціозі, університет Неаполю; Джан Гамфрі, МекҐілл університет; Роман Сербин, Квебецький університет; Іроїда Винницька, УКДДЦ; Всеволод Ісаїв, Торонтонський університет; Богдан Кравченко, Альбертський університет; Лідія Коваленко, Володимир Маняк, „Меморіял", Київ, Сергій Білокінь, Всеволод Наулко, Київський Університет.

В останніх днях підготови конференції отримано згоду авторки книжки „Stalin's Apologist" Сузан Тейлор з Лондону. Цей найновіший твір розкриває фальсифікацію журналістичних звідомлень В. Дюранті про голод та події в Советському Союзі. Його статті подавані в американській пресі мали великий вплив на формування публічної опінії про Совєтський Союз.

В час перебудови настала можливість науковцям з України прибути на конференцію і зустрітися з науковцями західнього світу та спільно застановитися над проблемами Великого голоду в Україні.

Також у програмі зустріч-вечеря з довголітнім політичним в'язнем-дисидентом, а тепер головою Львівської Обласної Ради і депутатом Верховної Ради УССР, Вячеславом Чорноволом. 29 вересня в Метро Торонто Конвенційному Центрі, 255 Front St. W. Toronto. Коктейл о год. 6:30, вечеря о год. 7:30. Квитки в ціні 75 дол. (35 дол. вільні від податку) можна набути в книгарнях „Арка" і в Документаційному Центрі (тел: 923-3318).

ДОПОВІДЬ ПРО ОСВІТУ І ПОЛІТИКУ В УКРАЇНІ

Ню Йорк. — НТШ влаштовує в суботу, 22-го вересня, доповідь на тему „Україна: політика, освіта вчора, сьогодні і завтра", яку виголосить депутат Львівської Обласної Ради, член Руху, директор середньої школи Микола Шаблатович. Початок — о год. 5-ій вечора в домі НТШ, 63 Четверта аве.

КОНЦЕРТ „ДУМКА" — ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ

Ню Йорк. — Напередодні виїзду з концертовим турне в Україну, український хор „Думка" виступить з концертом в неділю, 23-го вересня, в залі школи Вашінґтон Ірвінґ, 16-та й Ірвінґ плейс. Увесь дохід з концерту призначений на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля. Початок концерту о год. 2:30 по полудні. Квитки можна придбати в крамницях „Арка" і Сурма", в Нюарку в „Дніпрі" та при касі.

Учителі попросили політичного притулку в Банґлядеш

Дгака, Банґлядеш. — Згідно з повідомленням аґентства АП, у четвер, 13-го вересня, в Банґлядеш попросили політичного притулку подружжя Аркадій і Ганна Тульчинські, які працювали вчителями школи в совєтській амбасаді.

За 20 років існування держави Банґлядеш це перший випадок, коли там просять політичного притулку. Це одна з найбідніших країн, де середній прибуток на особу досягає 160 дол. Тульчинські працювали в совєтській амбасаді від 1988 року і твердять, що ввесь цей період почувалися в'язнями, бо життя їх було під ціпкою контролею. Вони залишили будинок совєтської амбасади в середу вечором, зайшли в поліційне відділення в центрі міста і склали свою заяву.

На пресовій конференції 31-річний Аркадій сказав журналістам, що не хоче повертатися на батьківщину, оскільки там йому загрожують переслідування за політичні погляди, а його дружина, 24-річна Ганна, доповнила слова чоловіка тим, що за роки праці вона полюбила цю країну й хотіла б залишитися назавжди.

Довідавшись про все це, совєтський амбасадор Віталій Смірнов з'явився в міністерстві закордонних справ Банґлядеш і зробив офіційну заяву, що Тульчинські наркомани, тому вони не контролюють своїх вчинків. У міністерстві закордонних справ сказали, що доля Тульчинських вирішиться протягом найближчих днів. Втікачів поселили в одному з готелів міста.

ДОПОВІДЬ ПРО СТАН МЕДИЦИНИ В УКРАЇНІ

Чикаґо. — УЛТПА, Відділ Іллиной, влаштовує в п'ятницю, 21-го вересня, доповідь на тему „Медицина та хвороба в Україні, 1990". Д-р Данило Григорчук розповідатиме про чернівецьку хворобу, а учасники Першого світового конґресу українських лікарів в Києві та Львові поділяться своїми враженнями. Імпреза відбудеться в Українському Культурному Центрі, 2247 Вест Чикаґо аве. Початок — о год. 7:30 вечора.

В Україні — до бизнесу по-християнськи

Київ. — Така ідея виникла у президента однієї з найбільших в Канаді фірми Palliser Furniture Артура Дефера після того, як у вересні минулого року він здійснив подорож по Україні — батьківщині свого батька. Побачив, як живуть люди, впевнився, що й справді в Україні багато чого міняється на краще, але з сумом відзначив, що проблем іще вистачає. Тоді й з'явилася у нього ідея — провести тут, в Україні, зустріч ділових людей різних спеціяльностей, яких об'єднує дотримання християнських принципів.

Над цією ідеєю працювали члени Меннонітської асоціяції економічного розвитку (МАЕР), впливової міжнародної релігійної організації, до Ради директорів якої входить також Артур Дефер. До них приєдналися представники ще двох організацій — Міжнародного біблійного інституту (Західня Німеччина) та місії милосердя „Світло Євангелії" (Рівне).

І ось недавно в Києві відбулася міжнародна конференція, в якій взяло участь 130 бизнесменів-християн не лише з України, а й з інших республік СССР, а також гості із ЗСА, Канади, Західньої Німеччини, Фінляндії та інших країн. Конференція тривала три дні та проходила в приміщенні Академії Наук УССР.

Учасники обговорювали такі теми: „Вступ до етики підприємства", „Спокуси в підприємстві", „Християни і гроші", „Християнські відносини між керівником і підлеглим". Були й прозаїчніші питання: як правильно вести справи в недавно створеному кооперативі? Як знайти ділових партнерів? Як створити спільне підприємство? І тут, безумовно, бизнесмени-початківці з України могли багато чому навчитися від закордонних гостей, підприємців „зі стажем".

„Пляну ючи створення спільних підприємств в Україні, а також в деяких інших республіках, ми вільні від суто комерційних інтересів, більш того, ми зі свого боку і не сподіваємося будь-яких прибутків, — сказав А. Дефер. — В нас інша мета — допомогти нашим братам по Церкві так організувати роботу, щоб мати достатньо коштів для справ милосердя — допомогти хворим, старим, дітям, бідним. З іншого боку, сподіваюсь, що наші спільні заходи послужать оздоров-

(Закінчення на стор. 4)

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА І СССР ПІДПИСАЛИ ДОГОВІР

Москва. — Тут у четвер, 13-го вересня, міністри закордонних справ СССР і Західньої Німеччини Едуард Шеварднадзе і Ганс-Дітріх Ґеншер підписали договір про дружбу терміном на 20 років.

Договір був підписаний наступного дня після підписання також у Москві угоди між державами-переможцями і двома Німеччинами про анулювання попереднього статусу ЗСА, СССР, Великобританії і Франції, які користувалися на території німецьких держав особливими правами. Після формального об'єднання Німеччини, яке відбудеться 3-го жовтня, німецька держава стане цілком суверенною, не зважаючи на ряд обмежень, що стосуються військ і озброєнь.

Шеварднадзе і Геншер підписали договір від імени своїх урядів, але очікують, що в недалекому майбутньому його також підпишуть канцлер Гельмут Коль і президент Міхаїл Ґорбачов.

В тексті договору сказано: „Ми нарешті покінчили з минулим і надіємось через взаємопорозуміння і відродження взяти участь у визначенні контурів нової Европи".

Договір не визначає конкретно взаємних зобов'язань, однак очікують, що Німеччина надасть Совєтському Союзові значну матеріяльну і технічну допомогу, якої Москва дуже потребує.

Згідно з повідомленнями зі Східнього Берліна, прем'єр-міністер Східньої Німеччини Лотар де Мезієр заявив, що дехто в совєтському уряді вважає, що підписаний у середу договір рівносильний капітуляції перед Німеччиною через 45 років після перемоги над Гітлером. Такі ж міркування широко розповсюджені і серед совєтських людей.

Де Мезієр підкреслив, що в Совєтському Союзі не зовсім ясно розуміють суть процесів, що відбуваються у Східній Европі і назвав всякі побоювання безпідставними. „Договір, — сказав де Мезієр, — не перекреслює результатів Другої світової війни. Його треба розглядати, як перемогу свободи і демократії. СССР втратив союзника в особі Східньої Німеччини, але знайшов друга в особі об'єднаної Німеччини".

Ще один кандидат на президента Польщі

Варшава, Польща. — Аґентство АП повідомило, що одна з найбільш активних політичних партій в теперішній Польщі, Громадський рух демократичного перетворення, домагається, щоб теперішній прем'єр-міністер уряду Тадеуш Мазовецький висунув свою кандидатуру на президента в найближчих виборах.

Демократичний рух, невелика чисельно політична партія, яка створилася після розколу в робітничій профспілці „Солідарність". Інша група, Центральний союз, висунула своїм кандидатом дотеперішнього керівника крайового комітету профспілки „Солідарність" Лєха Валенсу. Вибори президента в Польщі будуть назначені 20-го вересня цього року. Теперішній президент, Войцех Ярузельський, вибраний на цей пост в 1989 році на 6 років, заявив, що він складе свій мандат на руки президента сойму, якщо цього вимагатимуть інтереси країни. Однак обидві групи колись єдиної „Солідарности" домагаються безпосередніх виборів з участю більше зголошених кандидатів і президентом стане той, хто отримає найбільше голосів. Така пропозиція вимагає однак внесення коректив до конституції. 18-го вересня представники Римо-Католицької Церкви збираються на свої наради і ходять чутки, що вони мають в пляні говорити з усіма керівниками політичних партій ніби то у справі 200-річчя конституції Польщі, але фактично розмови заторкуватимуть цілий спектр політичних проблем в країні. Якщо на зустрічі будуть обговорюватись справи виборів президента, то така зустріч є потрібна і корисна, — заявив кореспондентам Здзіслав Найдер, один з близьких співробітників Л. Валенси. „Ми, однак, хотіли б оминути розмов за закритими дверима, бо такі розмови можуть викликати неґативну реакцію і різні спекулятивні міркування. Ми за відкриті розмови", — заявив Найдер.

Польський сойм і сенат взагалі застановляються над зміною конституції і законодавства і це вони вважають конечною справою у зв'язку з переходом Польщі на систему вільного ринку. Очевидно, передвиборча гарячка перешкаджає парляментові займатися серйозними справами.

„КИЇВСЬКА ОСІНЬ" В СИЛВЕР СПРІНҐ

Силвер Спрінґ, Мд. — Тут, в неділю, 23-го вересня, відбудеться концерт артистів з України „Київська осінь". Початок концерту о год. 4:30 по полудні в залі української православної церкви св. Андрія, 1500 Ню Гемпшир аве.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖ. БУШ ЩЕ РАЗ ПЕРЕСТЕРІГ ІРАК ПЕРЕД НАСЛІДКАМИ ВІЙНИ

Вашінґтон. — Президент Джордж Буш у своєму зверненні до іракського народу, яке у скороченні до вісім хвилин було передане по телевізії в Іраку у перекладі на арабську тамошню мову, ще раз перестеріг іракський уряд перед наслідками війни. Президент ЗСА дав до зрозуміння президентові Саддамові Гуссейнові, що він в ніякому разі не може виграти цієї війни не тільки проти З'єднаних Стейтів Америки, але усіх тих альянтських держав, які відгукнулись на заклик Америки і Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй та вислали своє військо, кораблі, літаки та іншу зброю до Савдійської Арабії і в район Перської затоки.

У короткому, але категоричному зверненні Дж. Буш нагадує іракському народові, що уряд Іраку відкидає всяку мирну розв'язку конфлікту, провокуючи тим самим ЗСА і заприязнені держави до відкритої гарячої війни. С. Гуссейн переконує свій власний народ, що йдеться тільки про суперечку між Іраком і ЗСА, тоді коли Ірак стоїть перед воєнною готовістю майже цілого світу, крім декількох невтральних і арабських держав. „Не зважаючи на поставу С. Гуссейна ЗСА все одно вважають, що конфлікт, який виник на тлі іракської аґресії на Кувайт, можна розв'язати мирним способом", — заявив Дж. Буш.

Звернення Буша було передане баґдадською телевізійною сіткою в неділю ввечорі, 16-го вересня, але програма не була наперед проголошена і тому ніхто не може знати скільки іракців її слухали. Після закінчення іракський коментатор назвав звернення Буша „брехливою американською пропаґандою, далекою від дійсности". Окремо виступив також президент-диктатор Іраку С. Гуссейн заявивши, що Дж. Буш хоче стати диктатором всього світу тому все говорить не від імені ЗСА, а від імені всього світу. Він заповів, що Ірак буде продовжувати боротьбу з „американським президентом і його союзниками, зокрема англійцями, французами і іншими европейцями". При тому він ні словом не згадав про ті арабські держави, зокрема Єгипет, Сирію та інші, які вже вислали своє військо проти С. Гуссейна, або є у процесі зміцнення своїх збройних сил в районі Перської затоки. Кувайт, на думку Гуссейна, є частиною Іраку і „від цього він не відступить".

Вміжчасі процес розміщення американських військових частин в Савдійській Арабії і Перській затоці закінчується і ЗСА готові до оборони, а у випадку наказу Президента ЗСА, який являється головнокомандуючим усіх збройних сил Америки, і до наступу проти воєнної машини С. Гуссейна. Ситуація на Близькому Сході взагалі загострується у зв'язку з провокаційною дією іракських вояків в Кувайті, які нарушили екстериторіяльність Франції, зглядно її амбасади, витягнули на силу цілий ряд дипломатів і вивезли їх в невідомому напрямі. У зв'язку з цим випадком президент Франції Франсуа Міттеран наказав вислати в район Перської затоки додаткових чотири тисячі вояків і кілька кораблів, збільшити число танків і ракетних частин. Брутальну поведінку іракські вояки виказали також проти громадян Західньої Німеччини та інших европейських країн. Крім того Міттеран запропонував встановити економічну бльокаду проти тих держав, які зламали резолюцію Ради Безпеки ООН. Йдеться тут в першу чергу про Іран, який пече свою власну печеню на вогні конфлікту на Близькому Сході.

Політичні аналітики і спостерігачі думають, що співпраця між Іраком й Іраном наступила з причин ненависти обидвох держав до З'єднаних Стейтів Америки. Дж. Буш заперечив поголоски, що збройні сили ЗСА готові кожної хвилини нанести смертельний удар по Іракові, зокрема по його збройних силах і воєнній індустрії, але у військових колах не виключають американської офензиви в недалекому майбутньому.

„І в діяспорі треба нам працювати"

Ню Йорк (О. Кузьмович). — Коли зустрічаємося з Іриною Куровицькою, відомою активісткою Союзу Українок Америки і Пласту, вона на початку розмови скромно завважує: „Не знаю чи хтось захоче тепер читати про нашу працю тут, коли очі всіх звернені лише на події в Україні".

Але ми запевняємо нашу співрозмовницю, що так воно не є і треба старатися тримати баланс, бо для дальшого позитивного розвитку подій в Україні та її стремління до незалежности є так само важлива наша праця тут в діяспорі серед своїх, а зокрема серед чужих, як і там.

І. Куровицька

Саме таку працю серед чужих виконує І. Куровицька вже від 1983 року, як делеґатка СУА до Екзекутиви Крайової ради жінок Америки. Там вона має постійно нагоду зустрічатися з жінками дослівно з цілого світу у окремій комісії, що займається вгощуванням в Ню Йорку родин дипломатів з Об'єднаних Націй.

Але тепер саме, у неї, зовсім інше і важливе завдання. Як відомо Крайова рада жінок Америки рікрічно відзначує Жінку Сумління, яку підбирають відповідно до клича, що його проголошують в Об'єднаних Націях на кожний рік. Організацією та підготовою такого відзначення займається окремо покликуваний до того комітет і в тому році вперше українка І. Куровицька, має честь цей комітет очолювати.

Як інформує вона нас, свою працю розпочала вже у березні, бо завдання не легке. В тому році, як відомо, кличем ООН є побор'ювання неграмотности і тому розглядаючись за кандидаткою треба було цю проблему брати до уваги.

Запрошені до жюрі судді — д-р Стефані Беннет, президент коледжу Сенчурі, суддя Флоренс Келлі і Ріджайна Перуджджі, президент Мерімавнт Мангеттен коледжу мали понад 30 кандидаток, але з них вибрали Жінкою Сумління на 1990 рік Джулію Гейнс Мейбус, дружину губернатора Міссісіпі, яка заснувала в тому стейті Фундацію для поборювання неграмотности, призначену для дорослих неґрів. Її кропітку працю та успіхи на тому полі підтвердили численні організації, а чотири з них, які допомагають фінансово, поставили саме її кандидатуру.

З уваги на політичне становище її мужа, вияснює нам І. Куровицька, цьогорічна імпреза зацікавила політичні кола ЗСА. Вона з радістю підкреслює, що на її прохання погодилася бути почесною головою Комітету Барбара Буш, дружина Президента, а трьома містоголовами Ен Пікерінґ, дружина постійного представника ЗСА в ООН, Матільда Квомо, дружина губернатора стейту Ню Йорк, і Джойс Дінкінс, дружина мейора міста Ню Йорк. Отже сподіваються, що в імпрезі, яка відбудеться 3-го жовтня візьмуть участь провідні політичні мужі стейту Йорк.

Немає отже що дивуватися, коли І. Куровицька з певним вдоволенням чи навіть гордістю розповідає нам про свої успіхи в організації такої імпрези, тимбільше, що в Екзекутиві Крайової ради жінок добре знають, що вона репрезентує українську жіночу орга-

(Закінчення на стор. 3)

З'ЇЗД ФОНДУ

Нюарк, Н.Дж. — Перший З'їзд Народного Фонду Допомоги Україні відбудеться тут в суботу, 13-го жовтня, в приміщенні Ратґерського університету (Ackerson Hall, Rm. 106) в Нюарку. Початок нарад о год. 9-ій рано. В програмі з'їзду є звіти з проробленої праці фондів Руху і Допомоги Дітям Чорнобиля, обговорення організаційних побудов фондів, прийняття статутів, обговорення праці на майбутнє та вибір керівних органів. У з'їзді, з правом голосу, можуть брати участь всі члени Дирекції екзекутивного проводу, Контрольної комісії і по два делеґати з кожного діючого відділу сприяння Рухові чи Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля. Організаційний комітет з'їзду сподівається численної участи дереґатів у цьому з'їзді. Продовж слідуючого тижня всі осередки і делеґати одержать докладніші інформації про з'їзд.

В АМЕРИЦІ

У ЧЕТВЕР ВРАНЦІ, 13-го вересня, правнича комісія Сенату почала обговорення кандидатури Дейвида Сутера на посаду до Верховного Суду ЗСА. Згідно з правилами, спочатку виступили 14 членів комісії з своїми заявами та запитаннями про найболючіші правничі проблеми, які турбують країну, чільне місце серед яких є питання абортів. Відповіді Д. Сутера були чіткі й продумані. Він сказав, що не повинен висловлювати своїх поглядів на конституційне право жінок на аборти, яке було встановлене в 1973 році, а будь-яка дискусія на цю тему є зайва. Перше коло обговорення кандидатури Д. Сутера тривало два дні та повинно закінчитися цього тижня. Президент Джордж Буш висловив надію, що висунена ним кандидатура буде схвалена в найближчому часі.

КРИЗА НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ підштовхнула президента Джорджа Буша та його адміністрацію прискорити вирішення питання договору про вільну торгівлю з Мехіко. Офіційні чинники Адміністрації заявили, що Канада, як давній партнер Америки у вільній торгівлі, також згодилася взяти участь у цьому договорі. Президент Мехіко Карльос Салінас де Гортарі звернувся до американської влади з проханням відкрити переговори в кінці серпня. Нафтові запаси Мехіко, які знаходяться на восьмому місці у світі, притягають не тільки американський, але й інші капітали, що дасть можливість цій країні модернізувати свою відсталу економіку. Адміністрація Буша очікує пожвавлення співпраці ЗСА й Мехіко в ділянці енерґетики. Видобуток нафти в Мехіко досягає 2,5 міл. барилок на день, з чого ця країна експортує лише половину: 60 відсотків до ЗСА, 15 — до Японії, решта до країн Европи.

У СВІТІ

ПОДРАЗНЕНІ ЗРОСТАЮЧОЮ критикою Японії у Вашінґтоні, японські офіційні чинники минулої п'ятниці заявили, що Японія дала більшу допомогу ЗСА в оборонному розміщенні збройних сил на Близькому Сході, як будь-яка інша неарабська країна та ще додатково приобіцяла 3 біл. дол. Ці ж чинники сказали,, що 2 біл. дол. призначено на економічну допомогу Йорданії, Єгиптові та Туреччині, в тому 600 міл. дол. твердою валютою, щоби бодай частинно допомогти цим країнам у втраті їхньої готівки з приводу уведення економічних санкцій проти Іраку. В додатку до цього 1 біл. дол. призначено виключно для покриття коштів міжнародних військових частин в околицях Перської затоки. Ці додаткові фонди на загальну суму японської допомоги підносять до 4 біл. дол., бо два тижні тому Японія зголосила 1 біл. дол.

ЩОБИ ДОПОМОҐТИ ЗРОСТАЮЧОМУ бракові сиґарет у Совєтському Союзі, дві найбільші американські тютюнові компанії заявили, що вони продадуть СССР 34 біл. сиґарет, що повинно бодай на місяць допомогти совєтським курцям. Филип Морріс, найбільша американська тютюнова фірма, заплянувала продати коло 20 біл. сиґарет СССР, а Р Джей, Р. Набіско, друга по величині тютюнова фірма в ЗСА, заплянувала продати 14 біл. Ця допомога курцям СССР прийде якраз у відповідний час, бо з приводу нестачі сиґарет в СССР вже в більших містах відбувалися багатолюдні маніфестації. Філліп Морріс пеший транспорт вишле вже прикінці цього місяця, а Набіско в першому тижні жовтня. Не зважаючи на те, що американські сиґарети є спрямовані до Російської республіки, котра нараховує половину населення цілого СССР, знавці уважають, що це дасть змогу місцевим транспортам сиґарет попасти до інших республік і в цей спосіб улегшити загальний брак.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС вплинуло від членів УНС до суботи, 15-го вересня, 3,386 чеків — дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

84,249.46

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Промова президента Дж. Буша

50-хвилинна промова президента Джорджа Буша, виголошена 11-го вересня 1990 року до з'єднаних обох Палат Конґресу, перетворилась у маніфестацію понадпартійної єдности і в маніфестацію пропулярности Президента. За кожним разом, як при появі його на залі згадуваного його прізвище — вщерть виповнена величезна заля з ґалеріями лунала оплесками. Раз-у-раз промову Буша переривано оплесками. В останніх днях показували знову на телевізійних екранах гамірливу масову вуличну демонстрацію у столиці Іраку Багдаді — із спаленням американського прапора та ляльки, що мала представляти Буша. Коли б ті протиамериканські демонстранти побачили, якою пошаною втішається Джордж Буш на обширі між двома океанами, то, може, вони зацукались би.

У „Ню Йорк Таймсі" з 12-го вересня ц.р. подано звіт з цієї промови Буша під заголовком: „Буш до двох авдиторій". Сказано правильно. Він промовляв почерез Конґрес до американського народу й одночасно до Саддама Гуссейна, диктаторського президента Іраку. З'ясував ще раз з найавторитетнішого місця політики Америки в обширі Перської затоки. Не лаявся на Саддама Гуссейна, але ствердив виразно, що Америка і її союзники не допустять до анексії Іраком Кувайту. Відчитав майже ідентичну заяву британського прем'єра Марґарет Тачер. Підкреслив, що Америка не має „ніякої суперечки" з народом Іраку, тільки з аґресивною політикою Саддама Гуссейна. Заявивши найглибше сердечне співчуття з долею американських закладників в Іраку, висловив обурення, що володар Іраку називає їх „гістьми", та перестеріг, що Америка не піддасться шантажеві, що його стосує цей володар, граючись життям в'язнених в Іраку невинних американських людей. Якщо хтось міг ще думати, що цей гострий конфлікт на Близькому Сході закінчиться якимсь компромісом коштом Кувайту, то промова Буша цю думку розвіяла. Він найрішучіше ще раз підкреслив, що Ірак мусить відкликати свої війська з Кувайту та привернути там давню владу. Признав, що це не станеться швидко і тому закликав до терпеливости та до настанови — зберегти на довгий час американські війська в Савдійській Арабії. На телевізійному екрані видно було також амбасадора Іраку, як він з кам'яним обличчям слухав промову Президента.

Друга, багато коротша, частина промови Буша стосувалася необхідности схвалити бюджет на новий фіскальний рік, з прицілом на скорочення видатків коло 50 більйонів дол. Буш признав, що для переведення такої редукції видатків в часі кризи з її новими непередбаченими велетенськими витратами, не можна без проголошення нових податків. Вони не скорочуватимуть безпосереднього заробітку громадян, а будуть стосуватися продажу дорогоцінностей, алькогольних напитків, тютюну і т.п. Президент звернув увагу, що несподівана криза в обширі Перської затоки доказала, що „живемо в небезпечному часі" і що тому не вільно балянсувати бюджет коштом послаблення збройної сили. Висловив надію, що наради Білого Дому й Конґресу доведуть до 26-го цього місяця до схвалення нового бюджету та п'ятирічного пляну редукції 500-більйонового дефіциту включно з державним заборгуванням. Примирливу настанову супроти Конґресу з його демократичною більшістю — Джордж Буш, республіканець, виявив у заклику до співпраці „демократів, республіканців, лібералів і консерватистів".

Рахуючися з популярністю, якою втішається Джордж Буш, як теж із настроями під час теперішньої великої кризи — голова демократичної більшости в Палаті Репрезентантів Ричард Ґепшард заявив безпосередньо після промови Буша, що „тепер нема демократів ані республіканців, а є тільки американці". Нема сумніву, що ця маніфестація єдности всього американського політичного світу поруч із солідарністю найширших кіл суспільства з політикою Буша — мусить знайти якнайкращий відгук в усьому світі. Воно головно врадує противників Саддама Гуссейна в арабському світі, які можуть лякатися, що Буш піде з Саддамом Гуссейном на якийсь компроміс — їхнім коштом.

Це була промова державного мужа високої кляси. Її вартість збільшило виголошення з пам'ятті, а не відчитання її тексту.

Олександер Домбровський

УКРАЇНСЬКЕ ІСТОРИЧНЕ ТОВАРИСТВО — З ПЕРСПЕКТИВИ 25-ЛІТТЯ

Це не є „святочно-ювілейна" стаття. Ґучне відзначування ювілеїв бенкетами із щедро заставленими столами з „ятсвієм і питтієм", галасливими промовами й реклямами афішами на сторінках преси залишаємо тим установам і організаціям, які живуть від одного ювілею до чергового, й якби не відзначування ювілеїв, то мало хто знав би про їхнє існування. Наша стаття — це своєрідна ретроспективна рефлексія пережитого „з лету птаха", погляд на пройдений шлях Наукової Установи й її діяльність, перші піонери якої з головним ентузіястом, молодим тоді істориком Любомиром Винаром, переходили „Червоне море" нелегких зусиль і труднощів під час покликування до життя у твердих еміґраційних умовинах наукової установи — Українського Історичного Товариства (УІТ). Виникнення цієї установи було постулятом нашої доби в цілі оборони загроженої зі сторони представників московсько-російсько-підсовєтської історіографії та невігластва ліберальної науки Заходу української наукової, зокрема історичної правди. В умовах тотального промовчування або рафінованого фальшування нашого історичного минулого в дусі московсько-російського імперіялізму та „соціологізовання" в дусі історичного матеріялізму марксистсько-ленінської редакції або безнадійної іґнорації представників науки Заходу, які волічуться у хвості підсовєтської псевдонауки, було конечним покликання до життя наукової установи, яка концентрувала би свою діяльність на академічному захисті української історичної правди. Такою установою могло бути якраз Українське Історичне Товариство.

Перед УІТ станули нелегкі завдання. Добро й успіх задуманого діла вимагали нав'язання співпраці не лише з нашими науковими установами, головно НТШ і УВАН, але й промощування собі шляхів до світу чужинецької, перш за все американської науки, щоби не скарловатіли у власному науковому ґетто. Друга надзвичайно важлива справа — це розгорнення науково-видавничої діяльности, перш за все видавання наукового журналу, офіціозу УІТ, без чого установа є майже паперовою фікцією. Впарі з тим поступало організовання наших істориків усіх поколінь з усіх частин українських земель в дусі соборних змагань за правду України та можливого координування праці над актуальними проблемами. Даючи відсіч псевдонауковим фальшивкам ворожих чинників, зорганізовані в рядах УІТ історики творили нові наукові надбання на полі української національно-державницької історіографії, нав'язуючи до кращих традицій нашої історіографії з доби В. Антоновича, М. Грушевського й інших. Розбудовуючи українську національну історіографію на підвалинах досягнень доби М. Грушевського й його історичної Школи, УІТ є у широкому розумінні символічним продовжуванням цієї школи в діяспорі, тим більше, що М. Грушевський не має права наукового громадянства в окупованій ворогом Україні (навіть включно з нашими часами так званої Горбачовської гласности й перебудови). На сторінках „Українського Історика", офіціозу УІТ, є призначений окремий розділ широкій проблематиці Грушевськіяни як доказ, що титан української національної історіографії, М. Грушевський є науковим Патроном Українського Історичного Товариства. УІТ виконує з честю ще один обов'язок — воно рятує наше духове обличчя, національну гідність українського наукового світу, бо під час коли в окупованій Україні одні були змушені терором мовчати, а інші добровільно продавали себе безсоромно за миску сочевиці як жалюгідні підголоски окупанта, то в діяспорі УІТ гідно репрезентувало топтану на рідних землях українську історичну правду. Давши належний вклад у відзначення Ювілею 1000-ліття офіційного християнства в Україні, УІТ на дальшому етапі своєї діяльности допасовує тактику своєї наукової політики до нових подій, що розгортаються в Україні на тернистому шляху змагань за осягнення свободи.

Оглядаючися на пройдений шлях, провідні кола УІТ можуть сміло глянути шаному громадянству в лице як ті, які не завели сподівань цієї свідомої частини української громади, що розуміє й доцінює працю УІТ. Ми не тероризували збиранням пожертв наших людей, не вимагали великих фондів, щоби відтак з великих плянів видавничих залишилося лише велике... пшик. Не маючи відповідних фондів, ми намагали працею. В даному випадку ми брали надхнення з доби НТШ під польською окупацією, коли, не зважаючи на брак фондів, НТШ давало максимум можливої в даних обставинах праці включно з видаванням „Записок НТШ". Відміряючи пройдений шлях, ми інформуємо українську національну спільноту в Україні й поза Україною сущу про нашу працю, наші надбання й змагання до ще більших досягнень, бо можливости людського духа в поході до інтелектуально-духових висот диспонують ґрандіозною апплітудою дії. Без кричучої реклями пророблена праця протягом 25 років свідчить про УІТ згідно з євангельською істиною, що дерево пізнати по його овочах.

Згуртовані в рядах УІТ наші історики працювали не за гроші чи гонори, а за совість — особисто-академічну й національну. Найкращою заплатою за згадану працю є свідомість чесно виконаного обов'язку в відношенні до народу й його історичної правди, а дальше й тих майбутніх поколінь українських істориків, які далі продовжуватимуть працю над академічно-об'єктивною реконструкцією довговіково-монументальної скарбниці українського історичного минулого на нових етапах розвитку історичної науки та в нових умовах української державности.

Д-р Яр. Рудницький

В ПІДГОТОВІ ДО ЕВРОПИ 1992: МОВНИЙ АСПЕКТ

Побіч політичного, культурного, економічного й інших аспектів майбутньої Европи в 1992 році під теперішню пору опрацьовується й мовне питання: яка мова мала б стати „офіційною", чи „робітною" посередницею між окремими европейськими спільнотами; чи мала б це бути тільки одна мова чи кілька їх; що було .. вирішальним у цих справах; які були б можливості для існування й розвитку менших „неофіційних" мов? — тощо.

Щоб відповісти на ці питання й подати відповідні рекомендації, створено в Европі Комісію Европейських спільнот з осідком у Амстердамі, яка почала свою діяльність у червні 1990 року й має закінчити її в квітні 1991 року. Основна мета її праці — зібрати й простудіювати дані про наявні ресурси машинізованих („машин-редабл") звукозаписів у різних країнах Европи, процесувати їх комп'ютерною методою й видати рапорт — підсумки дослідів для дальшого плянування мовної політики в Европі, включно з прикінцевими рекомендаціями в цій справі.

Крім амстердамської централі діють у різних країнах окремі осередки праці, як наприклад у Бенелюксі (проф. Р. Ченчіон), у Великобританії (Дж. Мекнот), Франції (М. Сільберстейн), Італії (Н. Кальцолярі), Німеччині (У. Гайд) й ін. Іншими словами европейський мовний проєкт обмежений виключно до західньоевропейських країн і народів, як зрештою й увесь плян „об'єднаної Европи" в 1992 році. Ані колишні сателітні держави, ані підсовєтські теперішні „суверенні" республіки не включені в майбутній европейський комплекс, дарма що Ґорбачов пропонує „спільну европейську хату", є екзильні уряди, Польщі, України (з-перед 1989 р.), балтійських держав і інші змагаються за певний статут у парляменті Европи.

Як у багатьох інших справах, так і тут є велика потреба діяти на науковому фронті. Одна з багатьох нагод трапилася в часі цьогорічного міжнародного конґресу мовознавців у Маляйзії, коли то проф. У. Гайд скликав окреме зібрання для обговорення й співпраці в европейському мовному проєкті (31-го серпня 1990 р.).

„Україна належить до Европи й українську мову треба включити в цей проєкт" — заявив підписаний у своєму виступі, що „зашокував" не тільки проф. Гайда, але й присутніх на залі европейських спільнотних обмеженців. У висліді нарад отримано відповідний запитник про наявні україномовні записи в Канаді й Европі, а зокрема ті, що їх здепоновано в „Національному Архіві Звукозаписів" у Оттаві. Його виповнено й переслано з початком вересня до централі в Амстердамі. Отак започатковано нову сторінку взємин „Україна-Европа" на науковому полі. Та це тільки краплина в морі можливостей і потреб. Нам здається, що наші наукові установи в Мюнхені: УВУ й УТҐІ могли б допомогти багато справі здобуття „української присутности" на форумі нової Европи, що твориться на наших очах. Крім мовного аспекту, що добре заступлений в УВУ, входили б тут у гру політичні, економічні і правний факультет УВУ, технологічний в УТҐІ, а теж індивідуальні вчені з інших европейських університетів. „Поле попису" — велике!

Обидві наукові установи — УВУ, УТҐІ — завдяки своєму положенню й діяльності в серці Европи творять інтеґральну частину плянованої Европи 1992 й мають великі можливості впливати на інтелектуальні кола в українській справі. А вона проста і двозначна: „Україна належить до Европи" в усіх аспектах модерного суспільного життя.

Важливість наукової дії на европейському континенті зумовлена ще й тим, що на ньому немає представництв екзильного Уряду УНРеспубліки, які мали б взяти на політичному полі в імені держави, що мала такі представництва в европейських країнах, 1918-1920 роках. На жаль, зліквідовано в Мюнхені в 1980 роках екзильний ДЦУНР, і не створено нічого на це місце. Отож залишається наукова ділянка, як база дії в Европі.

Хтось міг би покликатись на можливості дії суверенної УССР в справі „европейської спільної хати". Так як справи стоять тепер Україна далі залишається колонією Москви під формою „союзної республіки". На згаданому конгресі в Маляйзії були московські вчені, не було нікого з Києва, Львова, чи Харкова. Підсовєтська українська наука була заступлена представниками союзного центру й тільки українська діяспора могла сказати своє слово на захист української справи на міжнародному форумі.

Володимир Барагура

Що байдуже, а що цікаве українській громаді Ню Йорку

Справа Івана Дем'янюка, це одна з передових проблем української діяспори. Вона важлива передусім для особи Дем'янюка й його родини — чи ізраїльський Верховний суд уневажнить вирок кари смерти невинної людини, чи замінить її досмертним ув'язненням, чи звільнить повністю, або бодай за якийсь час амнестує.

Справа Дем'янюка має ще й інші важливі аспекти, а саме: зніме клеймо з усього українського суспільства, викриє забріханість КҐБ та відкриє перед світом незгідні з правосуддям методи Бюра спеціяльних інвестиґацій (ОСІ), яке є відногою департаменту юстиції.

Заходом організації АНЧЕЙН прибув до Ню Йорку американський конґресмен з Огайо Джеймс Трафікант з доповіддю на теми — справа Дем'янюка, роля в ній ОСІ, знеславлювання українців. Проблеми незвичайно важливі. Вони повинні викликати масове зацікавлення нюйоркської громади. На жаль, сталося навпаки. На зібрання з'явилася горстка зацікавлених.

Дж. Трафікант, наражуючи свою політичну кар'єру, єдиний з-поміж своїх колеґ мав відвагу виступити активно в такій непопулярній справі, як захист Дем'янюка. Хоч декілька інших конґресменів теж переконані в невинності Дем'янюка як „Івана Грозного", то жаден із них не схотів „вгрузати в болото" й рискувати своїм становищем, а то . й приватним життям. Проти Трафіканта ведеться неперебірлива кампанія, щоб його очорнити й притягнути його до судової відповідальности за буцімто фінансові зловживання, а його карі'єра парляментариста поважно загрожена. Колеґи вважають його „божевільним".

У своїй пристрасній, емоційній промові він з'ясував свою ролю в обороні Дем'янюка, в розкритті нелеґальної поведінки ОСІ та закликав українців не вважати себе громадянами другої кляси, але боротися за свою громадянську повноправність.

Конґресмент Трафікант був видимо розчарований в більшості порожніми кріслами на залі УНДому, хоч він сам відбув довгу й томливу подорож, втратив дорогоцінний час, а відгук знайшов мінімальний. В додатку мікрофон працював незадовільно, освітлення подіюм і залі погане, на добавок, коли він вийшов на підвищення, велетенський напис на задній стіні відклеївся і впав на подіюм...

Не було б дивним, якби його запал і відданість справі Дем'янюка охололи, коли він побачив незацікавленість власних співземляків цієї пріоритетною проблемою. Бо ціллю його виступу було вплинути на українську спільноту, щоб посилити збірку фондів на покриття витрат апеляції, бо це понад силу самої родини. Вже дійшло до того, що родині закрито телефон! А в пресі постійно закликається і подається причини, чому треба складати на фонд оборони не тільки Дем'янюка, але цілої нашої спільноти та на здемаскування метод ОСІ для захисту майбутніх наших громадян, які можуть бути оскаржені у воєнних злочинах, врешті на здемаскування КҐБ.

* * *

Другий доказ байдужости нашої громади в Ню Йорку, це скромна присутність на концерті співочо-музичного ансамблю „Українські пісні" в Народному Домі в неділю, 9-го вересня, в год. 2-ій по полудні. Публіка не дописала, хоч година була догідна й не було причини, що небезпечно вертатися додому. А концерт був вдалий.

Не беруся писати на нього рецензії, але хочу висловити свої спостереження і враження з цієї симпатичної вокально-музичної групи. По реакції слухачів можу ствердити, що й вони сприйняли його подібно.

Сопрано Надія Петренко-Матвійчук могла б бути з уваги на її голос, на вроду й невимушену поведінку на сцені, окрасою опери, не то Одеської Філармонії. . Її партнер, співак легкого жанру, соліст Луцької філармонії Олександер Гаркавий, який теж виконував сольові співи, брав публіку за серце своїми скромними піснями власного укладу й композиції. Його щире, безпосереднє виконання припало публіці до душі.

Сергій Максимів, викладач Дрогобицької музичної школи, акомпаньював дискретно й майстерно на акордеоні.

Тендітна та вродлива Галина Демченко, людина високої культури й інтелекту знаменито вела програму. Її роля конференсьє не обмежувалася до заповідання окремих точок програми, але й до вникливого їх інтерпретування, інколи перетиканого легким гумором. Її короткі ремарки вкладалися повністю в загальний настрій, який доміг нав'язати теплий контакт поміж виконавцями і слухачами. Вона схарактеризувала виконавців, як представників соборної України — від Галичини, почерез Волинь аж до південно-східніх областей. Ввесь час підкреслювала єдність поміж всіма вітками українського народу, як теж поміж батьківщиною та братами в розсіянні.

В цілому імпреза проходила в тісному душевному й чуттєвому пов'язанні виконавців з публікою, в атмосфері „з журбою радість обнялась". Із способу виконання точок програми можна було відчути безмежну любов до України, радість із воскреслої національної свідомости, туги за влас-

(Закінчення на стор. 4)

Д-р Юліян Мовчан

УКРАЇНА — ОЧИМА ТУРИСТА

I.

Порівнявши, якою була Україна в недалекому минулому (п'ять — десять років тому) і тепер, мабуть, навіть найбільший песиміст не може заперечити того, що тепер наша батьківщина перебуває в процесі широкого національного пробудження і піднесення. Те, що там може бачити тепер, того аж ніяк не можна було побачити чи почути п'ять чи навіть менше років тому.

Та незалежно від всього, в кожної людини, яка обізнана з гірким минулим нашої батьківщини, мимоволі можуть виникнути бодай такі два питання: чи те, що ми бачимо там тепер, є, так би мовити, лише „косметика", тобто лише зовнішня прикраса чи покривало, яке аж ніяк не відображує справжньої суті, в якій живе Україна? І, другим в не меншій мірі важливим питанням є те, яка є гарантія чи запорука в тому, що теперішні процеси українського відродження не зможуть бути раптово і брутально обірвані і придушені подібно, як то ми вже не раз бачили в минулому.

Не моїм завданням відповісти тут на ці важливі питання. Нижче після півстолітнього небуття на рідних землях, лише постараюся поділитися деякими своїми враженнями із українським „сьогоденням", як кажуть тепер в Україні.

Київ

Подих „українського духа" уже можна було відчути в совєтському літаку „Аерофлот", який відвозив групу лікарів на Третій Конґрес Світової Федерації Українських Лікарських Товариств у Києві та Львові від Брюсселю (Бельгія) до Києва в серпні ц.р. Як тільки ми всіли до літака, незабаром одна з обслуг літака (можливо старша стюардеса, як їх називають в Америці) через мікрофон досить доброю українською мовою, спочатку привітавши нових пасажирів, потім коротко поінформувала нас про швидкість та висоту польоту та інше. В совєтському літаку і то навіть над чужою територією — офіційно пролунала українська мова! Та ж 10-20 років тому це було б, як кажуть навіть не до подумання! Десь там по школах в Україні, чи культурно-освітніх установах або на селах почути українську мову — в цьому не було ніякого дива. Але на транспорті а тим більше в літаках та ще й за кордоном панував тоді безроздільно „общепанятний рускій язик". Спроба тоді через мікрофон заговорити в літаку до пасажирів українською мовою напевно була б розцінена як „буржуазно-націоналістична провокація" з усіма мало приємними „паслєдствіями" для того, хто в цьому „завинив"...

І ось, нарешті — Київ, золотоверхий Київ! Місто, як місто. Своєю архітектурою та красою будинків воно не уступає будь-якому місту Европи (і тому Київ вже давно здобув назву „Парижу сходу Европи").

Ну, а якже в Києві з українською мовою — „душею народу?" (Також пригадується влучний вислів академіка Ол. Потебні — „якою мовою говориш — такою і думаєш"). До цього часу ми не раз чули враження наших туристів — „у Києві не почуєте української мови".

Аж ніяк не зараховуючи себе до оптимістів, згідно з особистими спостереженнями треба сказати, що з „мовною проблемою" в нашій столиці тепер справа виглядає значно краще. В кожному випадку, якщо ви звертаєтеся до когось не тільки в ґотелі або в якійсь установі але й на вулиці в Києві українською мовою, то, як правило, до вас також відповідатимуть по-українському. Одна особа з нашої групи звернулася була на аеропорті до однієї із службовичок в справі обміну грошей. Та вперто відповідала їй російською мовою. Тоді наша туристка сказала, що оскільки вона будучи народженою в Америці і тому російської мови не знає, тому вона просить до неї відповідати українською або англійською мовою. Зразу після того совєтська службовичка почала відповідати їй досить поправною українською мовою.

Інша справа — якою мовою кияни тепер розмовляють між собою. Знову таки, не настоюючи, чи так воно є в дійсності, з поверхових спостережень можу зробити висновок, що приблизно половина мешканців столиці і далі послуговується між собою російською мовою. Але характерним також є те, що розмовляючи російською мовою поблизу наших людей, тобто, українських туристів, вони нібито соромлячись, що вони послуговуються неукраїнською мовою, намагаються розмовляти напівпритишеним голосом, притому час від часу, кидаючи поглядом на закордонних гостей...

До того ж, Київ тепер за кількістю населення є великим містом. В той час, коли за даними Енциклопедії Українознавства в 1959 році, в Києві проживало 1,102,000 мешканців, тепер нам сказали ця кількість зросла аж до 2,600,000. Більше, ніж подвоїлася! Чому так? За рахунок кого зросла в місті така кількість населення?

Очевидно, за рахунок сільського населення, яке шукаючи кращих і поплатніших умов праці, тікає з сіл до міста. Як також, очевидно, за рахунок московських та інших наїздників з півночі, за допомогою яких Москва намагається якнайшвидше русифікувати наші міста і села. А треба сказати, що на підставі того, що ми тепер бачили в Україні, українські села — база або „ґрунт", на якому всі часи тримався український нарід, як нація, тепер перебувають в досить жалюгідному стані. Аби далеко не йти — скажу пару слів про має рідне село Зороків, Черняхівського району на Житомирщині (приблизно 130 км. в західньопівнічному напрямку від Києва), до якого я вперше завітав після 50-ти років розлуки. Село не тільки за кількістю населення дуже зменшилося (майже на половину), але й в господарчо-екологічному розумінні також значно занепало. Вулички, по яких колись часто рухалися якщо не селянські вози, то худоба, яку пастухи ґнали на пасовисько або з пасовиська додому, тепер виглядали дуже запущеними й занедбаними — так наче там тепер вже ніхто не ходить. І тому, аби дістатися вуличкою до того місця, де стояла хата моїх батьків і де я провів своє дитинство, довелося дуже обережно ступати аби не попасти в якусь баюру або не заплутатися в бурянах, якими та вуличка була проббростала по обох боках.

Продовження буде.

Нове видання „Тигроловів" І. Багряного

Найбільш популярним твором Івана Багряного є роман „Тигролови". Написав він цей твір, перебуваючи в підпіллі, ховаючись він ґестапо в гірському селі Морщині в Галичині. Цей твір здобув першу нагороду на літературному конкурсі 1943 року у Львові. Про умови його написання автор розповів у своїй статті „Народження книги". „Тигролови" з'явилися друком вперше в 1944 році в журналі „Вечірня година" в Галичині в скороченому вигляді під назвою „Звіролови". Редагував їх і скоротив письменник Василь Чапленко, який без згоди автора змінив назву, за що Багряний дуже обурювався. В Німеччині, вже після війни, Іван Багряний відновив з пам'яті повний текст „Тигроловів" і його вперше видано 1947 року. Про написання „Тигроловів" Багряний писав: „...Мені не треба було нічого вигадувати. Життя товпилося в моїй душі і виривалося, як Ніяґара. Країну, про яку я писав, я любив (мова про Зелений Клин на Далекому Сході), як свою другу батьківщину, хоч і потрапив у неї невільником. ...Я не просто писав, — я жив! І упивався тим життям, повтореним з такою страшною силою, що перевищує силу реальности набагато разів. Так відтворюють життя тільки перед жахом його втрати. Але, живучи ще раз, живучи наново, я оминав жах. Бо того жаху тоді не було, бо смерть тоді була смішна і жалюгідна. І я хотів над нею посміятися, познущатися, скасувати її, раніше, ніж вона познущається наді мною і скасує мене".

Друге видання „Тигроловів" українською мовою вийшло у видавництві Петра Майсюри в Дітройті 1955 року. Іван Багряний є єдиним українським письменником на еміграції, що дістав ширше розголошення своєї творчости серед чужинецького світу. Його „Тигролови" вийшли в ЗСА, Канаді та Англії англійською мовою. Цим твором був зацікавлений навіть американський Голливуд, щоб накрутити фільм. З англійського перекладу було зроблено переклад „Тигроловів" на німецьку, голляндську та данську мови, і вийшли вони в тих країнах кількома накладами. „Сад Гетсиманський", що рахується критиками найкращим твором Багряного, був перекладений на французьку мову і виданий у Парижі.

Пригодницький твір „Тигролови" давно вже випродано і його ніде не можна набути в книгарні. Тому фундація імени Ів. Багряного в ЗСА вирішила перевидати у видавництві „Смолоскип". Мистецьке оформлення обкладинки зробив Олесь Тимошенко, внук Бориса Антоненка-Давидовича, який оформив також обкладинку до „Сибірські новелі" Бориса Антоненка-Давидовича та до великої книги театральної діяльности в оцінці сучасників та документи „Лесь Курбас". Олесь тепер перебуває на лікуванні в Америці. Мовну коректу зробила мати Олеся, Ярина Тимошенко — дочка Б. Антоненка-Давидовича.

Фундація Ів. Багряного неприбуткова корпорація, пожертви на яку можна відтягати при виповненні федерального податку. Книга „Тигролови" коштуватиме 10 дол., а з пересилкою поштою 11 дол. Пожертву на видання „Тигроловів" й передплату на книгу можна надсилати чеком на адресу: Bahriany Foundation, 505 Rolling Hills RD, Bridgewater, N.J. 08807.

ОКО

Палимо мортґедж

Щоб позбутися великого фінансового задовження, яке тяжило над УСО „Тризуб" у Філядельфії, тризубівська управа в 1985 році уповажнила чотирьох своїх членів, щоб вони зайнялися скорою сплатою довготермінового довгу, який виносив 180,000 долярів. Вирішено, щоб за чотири роки при помочі так званої „ланцюгової системи" збирання фондів зліквідувати цей довг. За цих чотири роки чвірка членів управи в складі Петра Тарнавського, Мар'яна Коженьовського, Григорія Давида і Ярослава Качая провела велику роботу, висилаючи тисячі листів до українських громадян Філядельфії і околиці. Свідома і патріотична частина нашої громади відгукнулася позитивно, пересилаючи свої пожертви на цю благородну ціль. З жалем мусимо згадати, що багато не відгукнулося, але вони звичайно не жертвують на ніщо, громадські справи для них чужі, вони тільки критикують.

Завдяки цій акції тризубівський довг з 180,000 зменшився до 15,000 дол.

Великим бажанням управи є закінчення збіркової акції і ще цього року „спалити мортґедж", тому управа звертається ще раз до нашої громади про допомогу. Спалення мортґеджу буде святочно відзначене з відповідною програмою ще перед кінцем цього року. На це велике свято запрошуємо всіх жертводавців, щоб спільно відсвяткували це велике досягнення української громади Філядельфії і околиць. Рівно ж управа повідомляє, що імена жертводавців будуть поміщені на спеціяльній пропам'ятній таблиці, яка буде свідком нашої жертвенности.

Постарайтесь, щоб і ваше ім'я було між тими, що своєю жертвенністю спричинилися до набуття цього відпочинково-спортового центру, дуже потрібного філядельфійській громаді.

Управа висловлює вдячність усім жертводавцям і ще раз просить про допомогу.

Ваші датки можна відтягати від податку і їх можна висилати на адресу: Ukrainian American Sport Center „Tryzub", P.O. Box 356, Lower State and County Line Roads, Horsham, PA 19044; tel.: 215-343-5412.

Ярослав Качай

Мистецька виставка батька і дочки

У цьогорічному осінньому сезоні 43-ій Відділ СУА вітатиме у себе двох незвичайних мистців, які тісно пов'язані з собою талантом, мистецькими досягненнями і спорідненням. Мова йде про малярів архипресвітера Сергія Кіндзерявого-Пастухова і його дочку Ольгу Кіндзеряву-Пастухів.

Сергій К. Пастухів народився 4-го липня 1924 року на Закарпатті. Він — син старшини Української армії митрата Якова та Катерини Буняк. Виростав і виховувався на Холмщині, Волині та Поліссі. Спершу студіював медицину у Вінниці, потім була греко-католицька семінарія в Гіршберґу та університет в Ерлянгені, відділ богословія і філософії, який закінчив у 1948 році. Одружився в Америці 1952 р. з Юлією Литвиненко. Подружжя має три дочки: Ольгу, Ірину Слюсаренко та Ларису Мартін.

Сергій К. Пастухів всесторонньо обдарований. Він — мистець-маляр, бандурист, публіцист, перекладач, філософ. В 1958 році відбулася його перша самостійна виставка пастелевих картин в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку, а згодом багато наступних, головно в осередках українського поселення. Понад двадцять його репродукцій в кольорах та чорно-білих знімок знаходяться в різних публікаціях. Від 1940 р. він був бандуристом, до 1980 провадив школу кобзарського мистецтва в Ню Йорку. У 1965 р. був висвячений на священика, від 1969 до 1980 р. був адміністратором УАПЦ в екзилі. В 1977 р. став піднесений до найвищого священичого рангу — архипресвітера.

Сергій Кіндзерявий-Пастухів написав і видав монографію про хрест „Дерево життя", переклав на українську мову епос „Ґілґамеш", переклав і впорядкував „Чин дванадцяти псальмів", від 1960-их років видавав „Бесіди з друзями" та „Сіяч". Почав укладати „Біблійний богословський словник". Написав багато богословських довідок і статтів та філософських ессеїв. Він проповідував також по „Радіо Свобода". Є занотований у всіх головних довідниках Америки.

Картини на першій виставці в Ню Йорку молодого тоді мистця схарактеризовано як шукання нових можливостей в реалістичному малярстві. Слідна легкість і розмах, різнородність тематики, багато кольориту сміливих і сильних барв, при тім вживання пастелі, яку мистець удосконалив власними винаходами. Однак його ліричні краєвиди, духовно глибинні образи з тематикою релігійною, квіти, автопортрет, портрети батька, з його своєрідним сентиментальним підходом в малюванні — це головний елемент його творчости. Його твори проникнуті красою не лише зорового сприймання, вона викликує рефлекс внутрішнього переживання.

Ольга Кіндзерява-Пастухів уже з ранніх років була дуже жвавою та розвинутою дитиною. Її все цікавило. Маючи два з половиною роки вона деклямувала віршики, в 4 роки писала і грала на фортепіяні. Коли мала 9 років — грала на бандурі — вчилася в школі яку зорганізував її батько у Ню Йорку. Коли закінчила середню школу, студіювала біологію і мови (російську і німецьку) в престижовому коледжі Вассар, де одержала повну стипендію. По закінченні студій працювала якийсь час у книгарні чужомовних книжок. Одначе думка про її найбільше замилування до малярства потягла її на студії мистецтва до Массачусетс коледжу. За пошуками краси і тематики для своїх мистецьких творів відбувала мандрівки до Греції, Італії і Німеччини, звиджувала музеї.

Техніка, якою працює Ольга К. Пастухів, є різнородна: вугіль, олівець, акрилік, акварели, пастелеві кредки. Подиву гідні є її деревори́ти, графіка, малюнки. Вона також є майстром в мистецькому оформлюванні друкованого слова. Прегарні є її кольорові грамоти з українськими стародруками та стилевими старинними літерами. Багато видань з української і американської літератури мають її ілюстрації та її мистецьке оформлення обкладинок. Вона виконала фрескові картини на стінах головної залі в Освітньому Центрі на острові Тампсон.

Ольга К. Пастухів володіє кількома мовами — українською, англійською, німецькою, російською, грецькою. Вона переклала на англійську мову деякі твори Василя Барки. Свої мистецькі таланти одідичила по батьках. Мати її — професійний інженер технік-кресляр, також закінчила консерваторію в клясі фортепіяно, вона знавець і виконавець писанок.

Картини мисткині були виставлені в будинку Й. Ф. Кеннеді в Бастоні в таких мистецьких центрах: Арлінгтон галерія, дитячий музей та Гарбор галерія, на Верховині в залі церкви св. Володимира, в Греції, в залі Бойлстон Гарвард-університету, в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку і в Українському мистецькому Центрі в Чикаго. Обі останні спонзорував СУА. Крім цих самостійних виставок, мисткиня брала участь у численних групових виставках. Її праці виставлені в Управі Транспортних Інженерів стейту Ню Йорк здобули перше місце.

Мистецька виставка о. архипресвітера Сергія Кіндзерявого-Пастухова і Ольги Кіндзерявої-Пастухів відбудеться 5-6-7-го жовтня ц. року в галерії Українського Освітньо-Культурного Центру в Філядельфії. Її відкриття буде у п'ятницю, 5-го жовтня о год. 8-ій вечора, опісля відбудеться зустріч з мистцями і приятелями при буфеті. У два наступні дні виставка триватиме від 10-ої до 5-ої год.

Ірина Райнер

МИНУЛОГО ТИЖНЯ сирійський президент Гафез аль-Ассад, промовляючи до 10,000 випускників парашутистів-десантників заявив, що американські війська які тепер перебувають у Савдійській Арабії напевно будуть відтягнені, як тільки промине існуюча криза у зв'язку з окупацією Кувайту іракськими військами. Продовжуючи свою промову до цих молодих людей, Г. Гассад сказав, що „сьогоднішня проблема не є присутність іноземних військ в околицях Перської затоки, проблемою є те, що Ірак напав на Кувайт і саме напад Іраку дав можливість іноземним військам прийти до Савдійської Арабії". Він також кілька разів у своїй промові підкреслив, що проблему Кувайту повинні вирішити араби між собою, одначе поки до цього дійде, араби мусять одноголосно осудити напад однієї арабської країни на другу.

ДО НЮ ЙОРКУ ПРИБУВ минулого тижня лідер тибетської влади у вигнанні духовний лідер буддистів, лавреат Нобелівської нагороди миру Даляй Ляма. Виступаючи на пресовій конференції, він сказав, що не дивлячись на репресії влади, свобода і демократія запанує в Китаї протягом найближчих 15 років. Криваві події на площі Тямань Мень в червні минулого року зовсім не означають, що сили реакції перемогли. Даляй Ляма підкреслив, що реформи, які проходять у Східній Европі й Совєтському Союзі, неодмінно вплинуть на Китай. Нове керівництво, яке прийде до влади у висліді вільних виборів, за його словами буде значно проґресивніше, ніж старе. Власне з цією новою владою Даляй Ляма збирається вести переговори про долю Тибету. Він проголосив 1991 рік роком Тибету. Даляй Ляма плянує провести в ЗСА три тижні.

У МИНУЛУ П'ЯТНИЦЮ в Єрусалимі ізраїльський кабінет одноголосно схвалив економічний плян країни, що включає нові суворі податки на допомогу покриття коштів нових переселенців із Совєтського Союзу. Цей плян тепер ще мусить бути затверджений ізраїльським парляментом поки зможе увійти в життя. Члени уряду, провід якого є в руках правих членів партії Лікуд, сподіються сильної опозиції. Пропозиція стягнути через оподаткування додаткових 450 міл. дол. вже й так тяжко оподаткованих громадян вказує на те, що уряд Ізраїля вперше справді намагається бодай частинно поділити цей кошттовний процес переселення совєтських жидів на своїх громадян. Досі Ізраїль ці фонди отримував з Вашінґтону та від жидів з цілого світу, зокрема від жидівського населення ЗСА.

ПОВІДОМЛЯЄМО, ЩО

ВІДКРИТТЯ ЗАЙНЯТЬ
Пластової Станиці в Нюарку, Н. Дж.
— відбудеться —
23-го вересня 1990 р. о год. 11-ій ранку
біля української школи

- Присутність новацтва, юнацтва, виховників та станичної старшини у повних літніх пластових одностроях є ОБОВ'ЯЗКОВА.
- Вписи дітей до Пласту, членські внески та передплати можна полагодити після відкриття у **пл. сен. Ірени Савчин-Дол.**

За Станичну Пластову Старшину
пл. сен. **ЮРІЙ ДАЦ, ЛЧ**, станичний

ЮВІЛЕЙ о. Л. КОРЧИНСЬКОГО

12-го серпня Українське Село в Твін Лейкс, Виск., разом із 139 Відділом УНСоюзу влаштували урочисте відзначення 30-ліття служіння церкві Христовій та своєму народові отця Л. Корчинського. На святкуванні був присутній серед чисельної української громади Петро Пителъ, секретар 139-го Відділу УНСоюзу та засновник Українського Села

(Фото А. Бараж)

„І в діяспорі..."

(Закінчення зі стор. 1)

нізацію. Ба, що більше, своє почесне завдання у підготові такої виїмкової імпрези вона використала для пропаґанди українських жінок-професіоналів, попросивши про виконання запрошення Анну Рогожу, а до підготови прийняття Наталку Цьолко-Питляр, яка веде „Батлер Пентрі Кейтерінг" в Ратерфорді.

Отак імпреза, яка має в американському публічному житті Ню Йорку велике престижеве значення, буде тим разом вповні в руках українських жінок. Коли подумаємо скільки при такій нагоді нав'яжеться знайомств та скільки саме в такий спосіб можна зробити для популяризації української справи серед чужинців, тоді стає ясним, що ця ділянка незалежно від всіх подій, яких ми тепер є свідками, відограє важливу ролю для цілої української спільноти.

Зі списка жертводавців, що зложили $325.00
на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля
(з нагоди посв'ячення пам'ятника на гробі
св. п. мґ-ра БОГДАНА КОВШЕВИЧА)
через недогляд автора, було пропущено
ІРИНУ ЩЕРБАНЮК
за що автор вибачається.

У глибокому смутку повідомляємо,
що в п'ятницю, 31-го серпня ц. р. по короткій недузі
на 72-му році життя відійшов у Вічність
наш Найдорожчий
ЧОЛОВІК І БАТЬКО

бл. п.

БОГДАН ПРОЦЬ

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відправив парох о. Вейн Руджгі в церкві св. Архангела Михаїла в Дірборні, Миш., а тіло Покійного перевезено на цвинтар Святого Гробу.

Покійний залишив у глибокому смутку:
дружину — НАТ[illegible]
сина — ЕРНЕС[illegible]

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Пожертвували на побудову пам'ятника Г. Китастому

Українська громада Америки й Канади склала коло 10,000 долярів на будову пам'ятника бандуристові й композиторові Григорієві Китастому — довголітньому керівникові капелі бандуристів ім. Тараса Шевченка в Дітройті, який похований в Баунд Бруку. Списки жертводавців, що прислали пожертви на фонд Капелі, були поміщені в „Інформаційному листку" Капелі бандуристів за 1954 рік та наступні роки. На конто Громандського комітету в Пармі, Огайо, були надіслані пожертви від таких осіб: Володимир Котенко — 300 дол., Лідія Куриляк — 200, по 100 дол. — М. Шабельник, В. Пономаренко, Комітет Полтавського вечора в Клівелянді, Кредитівка „Основа" в Клівелянді; 53 дол. — В. Стадніченко, 52,23 дол. — В. Ірклієвський; по 50 дол. — Школа бандуристів ім. Г. Китастого, П. Литвиненко, о. В. Іващук, Г. Багряна, В. Лучкен, А. Гончарів; 30 дол. — М. Голоміченко, по 25 дол. — Ірина Завадівська, Л. Завідівська, О. Булавицький, І. Козачок, І. Олексюк, К. Степовий та Б. Мазуркевич; по 20 дол. — О. Коновал і Д. Омулак; по 15 дол. — Л. Дражевська та В. Януш; по 10 дол. — Т. Шиян, А. Мірош, П. Сокіл, П. Байко та Н. Какидалша.

Пожертви на побудову пам'ятника на могилі Г. Китастого шліть на адресу Капелі Бандуристів або фундації І. Багряного (оба звільнені від податку) з зазначенням, що пожертва на побудову пам'ятника Гр. Китастого. Їх адреси: Ukrainian Bandurist Chorus, P. O. Box 12129, Detroit, Mish. 48212; Bahriany foundation, 505 Rolling Hills Rd, Bridgewater, N. J. 08807.

В Україні...

(Закінчення зі стор. 1)

ленню економіки республіки в цілому".

Якщо у висліді співпраці християн порожні крамниці в Україні наповняться товарами, від цього скористають всі, віруючі й невіруючі. В сьогоднішніх складних обставинах вся надія на ділових людей. А у віруючих, до якої б Церкви вони не належали, є досить працьовитости, сумління й практичної кмітливости.

Під час зустрічі іноземних бизнесменів та представників Президії Академії Наук УССР, що відбулася після урочистого Богослужіння, мова йшла про практичні речі — обговорювалися шляхи майбутнього співробітництва.

Що байдуже...

(Закінчення зі стор. 2)

ною державністю, а це витискало сльози зворушення у виконавців і в слухачів.

Успіх концерту був би куди більший, коли б присутність була численніша, а то багато крісел світило пусткою, хоч дохід з імпрези був призначений на фонд Товариства Української Мови ім. Т. Шевченка.

Невже ми так любимо рідну мову, що не вважаємо своїм священним обов'язком допомогти її розвоєві? Пустослівними гаслами не досягнемо мети.

* * *

Нашу громадськість найбільше цікавлять виступи політично-громадських, чи державних діячів. І ось на останньому виступі (3-го вересня ц.р.) постійних членів дипломатичного корпусу України при ООН притягнуло до залі НТШ таку масу людей, що господар цієї наукової установи мусів декого з запрошених гостей „зганяти" з крісел, або приміщувати на підлозі.

Ці політичні зустрічі подібні одні до одних, як дві краплини води. Доповідач скаже своє, потім наступає частина дискусії й запитів, здебільша доволі банальних, які ніякої проблеми не розв'язують.

Такою була й остання зустріч. Було „великих слів велика сила — і більш нічого"... Було багато самохвальби, а в підтексті сказаного вичувалося одно: Україна не може існувати без Росії, бо вона вичерпана з усіх природних багатств — нафти, ґазу, вугілля. Без Москви Україна не зможе втриматися ні економічно, ні політично.

Дивує одно: якщо Україна така вбога на природні ресурси, то навіщо Росії тримати її судорожно при собі?

Дивно, що ні один із дипломатів не знав чи Каганович живе, чи помер. Один питав у другого, а відповіді були такі заплутані, що врешті вийшло, що він або умер живучи, або живе вмерши. Справді вершок дипломатії!

Поміж дипломатами, які донедавна не хотіли навіть прийняти петицій українських демонстрантів і тримали ворота амбасади закритими, був теж дипломат, який нещодавно написав пасквіль на Українські Визвольні Змагання й на їх передових діячів.

Більшість цих політичних зібрань є на те, щоб діяспора легше проковтнула гірку пілюлю федерації з Москвою. Українцям на поселеннях ясно, що про хід подій рішає провід нашого народу на батьківщині, але це не значить, щоб ми тут перестали плекати ідею повної самостійної держави. Зокрема це важливе тепер, коли Ґорбачов згори вирішив, як має виглядати ця „суверенність", вже навіть, не питаючися окремих республік, придумав нову назву „Союз Суверенних Совєтських Республік". Тепер після зустрічі на вершинах з президентом Бушем, його позиція скріпилася. В заміну за словесне засудження акції Іраку отримає не тільки фінансово-економічну поміч ЗСА, але й вільну руку інтепретувати і здійснювати „суверенність".

Це добре, що наша громада цікавиться політичними проблемами, але воно не значить, що вона повинна занехати духово-інтелектуальні культурно-мистецькі, престижеві справи, де входить у гру питання життя і смерти члена нашої спільноти, справа очорнювання нашої нації. Цих справ ми не сміємо залишати поза полем нашої уваги.

УРЯД КУВАЙТУ ЗАКЛИКАЄ своїх громадян, що втікли з-під іракської окупації до інших арабських країн, вступати до збройних сил, щоби допомогти вигнати іракських окупантів з країни. У Злучених Арабських Еміратах кувайтська амбасада опублікувала заклик, щоби громадяни Кувайту якнайскорше реєструвалися та вступали до кувайтської армії. Офіційні чинники кувайтського уряду заявили, що організуватимуть військові вишкільні табори в довколишніх арабських країнах, де за їхнім обрахунком від часу окупації іракськими військами з Кувайту втікло понад 200,000 осіб.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

МАРІЯ БУКШАК, член УНС Відділу 5-го ім. св. Миколая в Асторії, Н.Й., померла 7-го серпня 1990 року на 86-му році життя. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку дочку Стефанію Дворян з мужем Миколою; внуків Ігоря з дружиною Дороті, Тараса з дружиною Марійкою, Дарію Михайлюк з мужем Михайлом, Іван з дружиною Каллін; правнуків: Христофора, Григорія, Александра, Андрія і Таню. Похорон відбувся на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Маріон Климишин, секр.

НАДІЯ КОЗИРЕВИЧ, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й., померла 15-го березня 1990 року на 38-му році життя. Нар. 1952 року в Баффало, Н.Й. Членом УНС стала 1957 року. Залишила у смутку батька Миколу Козиревича.

Вічна Їй Пам'ять!

Петро Гаравус, секр.

МИКОЛА ПРИХІТКО, член УНС Відд. 94-го ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремку, Миш., помер 27-го червня 1990 року на 76-му році життя. Нар. 13-го січня 1914 року в Гемтремку, Миш. Залишив у смутку сина Миколу з дружиною Діяною, дочку Катлін Шуц з мужем Ґаролдом, внуків Шарон і Тому, 3 сестри — Анні Попик, Мері Бічак з мужем Стенлі і Стефанію Прихітко. Похорон відбувся 30-го червня 1990 року на цвинтарі Мт. Олівет в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

● РОЗШУКИ ●

ПОШУКУЮ
ІВАНА ГЛОВАЦЬКОГО ЯКОВИЧА,
народженого 1919 р., Волинська область, Рожищенський р-н, с. Уляники, пошукує Поліщук Ольга Яківна, м. Луцьк, Пирогова 40 вул. Волинська обл.
Писати на адресу:
Mrs. Viera Skorochod
2 Barkalow Avenue
Freehold, N.J. 07728